

přihlížeti jen potud, pokud k němu došlo ve lhůtě § 2. zák. a pokud jím tudíž zahlázení dřívějšího odsouzení může býti vyloučeno. V souzeném případě jsou tyto předpoklady žádaného zahlázení odsouzení z rozsudku okresního soudu v Uherském Ostrohu ze dne 31. října 1916, č. U 606/16 splněny potud, že Rudolf H. byl až do té doby bezúhonným a že v době 5 let, jež podle uloženého trestu přichází tu v úvahu, nebyl znovu odsouzen, neboť k novému odsouzení, na něž bylo by bráti zřetel jako na překážku zahlázení odsouzení, došlo po odpykání trestu (dne 3. listopadu 1916) teprve rozsudkem shora pod III. uvedeným dne 18. října 1922. Odsouzení, uvedené pod II. nepřichází tu v počet proto, že se obžalovaný podmíněčně jím odsouzený ve zkušební době osvědčil a tak se podle § 1. odst. druhý zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 Sb. z. a n. pokládá o tomto případě za to, že odsouzen nebyl. S hlediska uplynutí zákonné doby by tudíž ani vzhledem k pozdějším odsouzením, k nimž došlo až po této lhůtě, nebylo překážky proti zahlázení prvního odsouzení žadatelova a nižší soudy pochybily, když mu z toho důvodu zahlázení odsouzení odepřely. Na tomto právním základě bude teprve dále zkoumati, zda je popřípadě dána i další podmínka zahlázení podle § 1. zák. čís. 108/1918 ř. zák., že odsouzený nahradil podle svých sil způsobenou škodu, popřípadě zjistiti, že této podmínky k zahlázení odsouzení netřeba, což ovšem přísluší soudu první stolice. Bylo proto rozhodnuto, jak se stalo.

Čís. 3593.

Skutková podstata podvodu vyžaduje po stránce subjektivní, by pachatel byl při činu veden úmyslem, vyvoláním nebo využitkováním omylu přiměti osobu, proti níž protiprávní útok čelí, k takovému počinání si, jímž buď osoba ta sama nebo třetí osoba škodu má utrpěti.

Podstatným znakem podvodu jest i příčinná souvislost jednak mezi jednáním pachatelovým a počináním si oklamané osoby, jednak mezi tímto počináním si a nastalou snad škodou, nepřímou tedy i mezi jednáním pachatelovým a škodou.

Omyl, jež pachatel v oklamáném vyvolal nebo v němž ho utvrzoval, musí býti pro oklamáného pohnůtkou a předpokladem jeho rozhodnutí se, bez něhož by se k němu nebyl odhodlal (nepřímou příčinou škody).

Nespočívala-li činnost osoby, proti níž protiprávní jednání pachatelovo čelilo, na omylu nebo neodhodlala-li se k činnosti, mající v zápětí škodný účinek, následkem šálivého jednání pachatelova, nýbrž z podnětu jiného, pachatelem nevyvolaného, nebyl-li omyl aspoň spolupohnůtkou jejího rozhodnutí se, není tu onoho příčinného vztahu a nejde proto o podvod.

(Rozh. ze dne 25. září 1929, Zm II 421/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Floriána D-a do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 11. srpna 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 200

tr. zák., zrušil rozsudek nalézacího soudu v napadeném výroku, zároveň však ve smyslu § 290 tr. ř. i ve výroku, jímž byl spoluobžalovaný Josef O. uznán vinným zločinem nedokonaného podvodu podle §§ 8, 197, 200 tr. zák., a následkem toho i ve výroku o trestech obžalovaným Florián D-ovi a Josefu O-ovi uložených a ve výrocích s tím souvisejících a věc přikázal nyní příslušnému okresnímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, dovolávající se důvodu zmatečnosti podle čís. 5, 9 a) a 10 § 281 tr. ř. nelze upříti oprávnění. Skutková podstata podvodu vyžaduje po stránce subjektivní, by byl pachatel při činu veden úmyslem, vyvoláním nebo využitkováním omylu přiměti osobu, proti níž protiprávní útok čelí, k takovému počínání si, jímž buď osoba ta sama nebo třetí osoba škodu utrpěti má. Z toho plyne, že podstatným znakem podvodu jest kromě jiného obzvláště také příčinná souvislost jednak mezi jednáním pachatelovým a počínáním si oklamané osoby, jednak mezi tímto počínáním si a nastalou snad škodou, nepřímou tedy i mezi jednáním pachatelovým a škodou. Omyl, jež pachatel v oklamaném vyvolal anebo v němž ho utvrzoval, musí tedy býti pro oklamaného pohnutkou a předpokladem jeho rozhodnutí se, bez něhož by se k němu nebyl odhodlal, a tím i nepřímou příčinou škody, při čemž se ovšem nevyžaduje, by omyl ten byl jedinou pohnutkou, neboť tím, že kromě lstivého jednání pachatelova spolupůsobily i jiné pohnůtky k tomu, že omyl byl vzbuzen, nemusí ještě příčinný vztah mezi oběma těmito složkami býti přerušen. Nespočívala-li však činnost osoby, proti níž protiprávní jednání pachatelovo čelilo, na omylu anebo neodhodlala-li se k činnosti, mající v zápětí škodný účinek, následkem šálivého jednání pachatelova, nýbrž z podnětu jiného, pachatelem nevyvolaného, není tu onoho příčinného vztahu a nejde o podvod. Zjistil-li tedy nalézací soud v souzeném případě, že obžalovaní Josef O. a Florián D. Osvaldu H-ovi v podvodném úmyslu lstivě předstírali, že kůň, jež Josef O. od něho koupil, jest dýchavičný a na důkaz toho mu předložili falešné zvěrolékařské vysvědčení, žádající na něm, by si vzal koně zase zpět, vrátil však závdavek 1.000 Kč a doplatil 1.000 Kč za ušlý výdělek, což Osvald H. také učinil, dalo by se podle oněch hledisek jednání to přičítati obžalovaným za podvod jen, kdyby bylo nejen zjištěno, že H. lstivým předstíráním obžalovaných byl skutečně uveden v omyl, že kůň, jež O-ovi prodal za koně zdravého, jest dýchavičný, nýbrž též, že tento omyl byl pohnůtkou nebo aspoň spolupohnůtkou, proč H. k návrhu obžalovaných přistoupil.

Právě v tomto směru postrádá však rozsudek nalézacího soudu žádoucí jasnosti, praví-li se v něm při odůvodnění výroku, že čin obžalovaných zakládá jen skutkovou podstatu nedokonaného podvodu, — že »předsevzatá zločinná činnost obžalovaných nebyla proto dokonána, poněvadž Osvald H. byl již dříve, než jemu obžalovaní předstírali lstivě nepravdivé skutečnosti, rozhodnut, vykoupiti z jejich rukou svého koně, máje strach, že nedostane ani koně ani peníze zaň«. Tím vzbuzuje

se pochybnost o tom, co vlastně soud považuje za příčinu, z níž se H. k výkupu koně za oněch podmínek rozhodl, zda obavu H-a, že by jinak přišel i o koně, i o peníze, či omyl, vyvolaný v něm lstivým jednáním obžalovaných, že kůň jest dýchavičný, či to i ono. Nejasnost ta týká se však — jak dolíčeno — okolnosti pro řešení otázky viny rozhodné, neboť, nebyl-li omyl pro Osvalda H-a aspoň spolupohnůtkou jeho rozhodnutí se, nebylo příčinného vztahu mezi lstivým předstíráním obžalovaných a počínáním si H-ovým pokud se týče nastalou škodu, a důsledkem toho nešlo by tu o podvod vůbec. Nejasnost ta zakládá tedy stížností právem uplatňovanou zmatečnost rozsudku podle čís. 5 § 281 tr. ř., a to i ohledně stěžovatele i ohledně spoluobžalovaného Josefa O-a, jenž sice také podal zmateční stížnost, ji však vzhledem k amnestii vzal zpět.

Čís. 3594.

Ustanovení § 390 odst. 2 tr. ř. jest speciální úpravou zvláštních útrat přivoděných podáním řádného opravného prostředku (odvoláním soukromého obžalobce); pokud opravný prostředek zůstal zcela bezvýsledným, ručí za útraty podáním jeho přivoděné ten, kdo opravný prostředek podal.

Povinnost k náhradě útrat vzešlých zcela bezvýsledným opravným prostředkem nečiní zákon (§ 390 odst. 2 tr. ř.) závislým na ničem jiném, než jen právě na bezvýslednosti opravného prostředku, posuzuje tuto část trestního řízení v otázce útrat zcela samostatně; je proto tato povinnost nezávislou na celkovém výsledku trestní věci a na všeobecných, k tomu se vztahujících předpisech § 389 odst. 1 a § 390 odst. 1 tr. ř.

Zákon ukládá podateli zcela bezvýsledného opravného prostředku náhradu všech zvláštních útrat, jež byly jeho podáním přivoděny, soukromému obžalobci i náhradu všech útrat obžalovanému z toho vzešlých, mezi něž § 393 odst. 3 tr. ř. ve všech případech, kde soukromý obžalobce má vůbec povinnost hraditi náklady procesní, počítá výslovně i všechny útraty obhajování.

(Rozh. ze dne 26. září 1929, Zm I 371/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Liberci ze dne 1. října 1928, pokud jím v trestní věci proti Josefu K-ovi pro přestupek proti bezpečnosti cti podle §§ 491 a 496 tr. zák. nebyl soukromý obžalobce Eberhard W. odsouzen k náhradě všech zvláštních nákladů vzešlých jeho odvoláním a pokud odvolací soud obviněnému oduznal nárok na náhradu útrat obhajování v odvolacím řízení, byl porušen zákon v ustanovení § 390 odst. druhý tr. ř.

Důvody:

Podle spisů okresního soudu v Chrastavě T 132/26 byl k soukromé obžalobě Eberharda W-e rozsudkem ze dne 21. května 1928 uznán